

Til Folketingets Uddannelsesudvalg
- maj 2006 -

MODTAGET

22 MAJ 2006

Parlamentarisk Afdeling

Læreruddannelsesreform - Samspillet mellem pædagogiske fag og liniefag

Foreningen *Læreruddannelsens Pædagogiske Fag* har i sit hørings svar vedr. "Forslag til lov om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen" grundlæggende forholdt sig positivt til intentionerne i forslaget, men har også – i lighed med en række høringsparter – påpeget nogle vanskeligheder ved den opbygning af læreruddannelsen, som forslaget lægger op til.

Det nedenstående skal derfor ses som foreningens bud på, hvordan nogle af disse vanskeligheder kan overvindes uden at forslagets bærende principper ændres. Det drejer sig

- 1) *dels* om den nærmere fastlæggelse af pædagogiske indholdselementer i de obligatoriske liniefag og de pædagogiske fag;
- 2) *dels* om en strukturel løsning på det problem, som bemærkningerne til lovforslaget i pkt. 3.2 peger på: at undgå at der forekommer væsentlige overlap for studerende, der vælger to obligatoriske liniefag.

Ad 1.

Fastlæggelse af pædagogiske indholdselementer i obligatoriske liniefag og pædagogiske fag.

Lovforslagets intention om, at styrke samspillet mellem pædagogiske fag og liniefag ved at integrere væsentlige pædagogisk-psykologisk-didaktiske elementer i liniefagene må opfattes som en klar styrkelse af læreruddannelsen. Der er brug for at knytte fagdidaktikken sammen med de almene lærerkvalifikationer.

Lovforslaget peger på tre almene læreropgaver, som både de pædagogiske fag og de obligatoriske liniefag med rette tildeles et særligt ansvar for: *skole-hjem-samarbejde*, *klasserumsledelse* og *undervisning af tosprogede*. Begrundelsen er, at der er tale om opgaver, som alle lærere skal kunne varetage kvalificeret. Det indebærer, at den professionelle både skal kunne forholde sig reflekterende og principielt til disse temaer og være i stand til at omsætte dem til undervisningspraksis.

På den baggrund kan det undre lidt, at *grundlæggende kendskab til specialpædagogik* ikke er beskrevet som en fælles opgave, der også tildeler de obligatoriske liniefag et ansvar – så meget mere som de store skolefag dansk og matematik står for hovedparten af henvisning til specialundervisning og anden specialpædagogiske bistand.

Omvendt foreslår bemærkningerne til lovforslaget i pkt. 3.2 at *viden, begreber og teorier om børns og unges læring og udvikling på forskellige alderstrin og dermed om differentiering og progression* indgår i de obligatoriske liniefags øvrige faglige indhold. Det er meget hensigtsmæssigt, at disse problemstillinger indgår i liniefagenes arbejde sammen med overvejelser over valg af indhold, metoder og evalueringsformer. De kursiverede professionskvalifikationer har imidlertid i væsentligt omfang almen karakter, og det er afgørende for skolens virksomhed som helhed, at alle lærere er i besiddelse af dem. Det vil være problematisk, hvis ikke de pædagogiske fag, f.eks. i *almen didaktik* og *psykologi* i væsentligt omfang omfatter disse kvalifikationer. Det betyder imidlertid, at større dele af de pædagogiske elementer i uddannelsen må varetages i de pædagogiske fag, end lovforslaget lægger op til. Hertil kommer, at hvis tilegnelsen af disse kvalifikationer overvejende

skal foregå i de obligatoriske liniefag, vil det i praksis være umuligt at undgå "fordoblinger" for studerende, der vælger to af disse, sådan som bemærkningerne til lovforslaget indirekte antyder.

Ad 2.

Problemet med "overlap" for studerende, der vælger to obligatoriske liniefag.

Bemærkningerne til lovforslaget forudsætter, at der kan findes en planlægningsmæssig løsning på det problem, at almene professionselementer placeres i flere obligatoriske liniefag, sådan at dette ikke fører til gentagelser eller "fordoblinger" for de studerende, der vælger to af disse. Det kan imidlertid kun undgås inden for lovforslagets nuværende udformning, hvis disse elementer alligevel er forskellige og dermed netop negligerer de almene professionskompetencer, *eller* hvis der tilbydes flere forskellige studieordninger for samme obligatoriske liniefag, hvilket i praksis vil være særdeles kompliceret og omkostningsfuldt.

En strukturel løsning, der respekterer lovforslagets principper og desuden rummer en ekstra gevinst, ville imidlertid kunne opnås ved en minimal ændring af fagenes størrelse.

Hvis de store liniefags omfang reduceres fra 1,2 til 1,1 årsværk, vil det være muligt både at formindske "fordoblingsproblemet" for studerende, som kun vælger to liniefag, og tilbyde disse studerende, hvis liniefagsbredde jo er mindre end de øvrige studerende, et kursus i f.eks. tilrettelæggelse af undervisning for særlige grupper af elever, som kan udvide deres kompetenceområde og tilføre skolen øget ekspertise. Endelig vil der blive lidt mere plads til, at de pædagogiske fag kan varetage de udvidede almene læreropgaver.

Det giver i praksis følgende tre kombinationer i forhold til forskellige liniefagsvalg:

	To store liniefag	Udvidet obligatorisk liniefag*) og et lille liniefag	Et stort og to små liniefag
Samlet liniefagsomfang	1,1+1,1 = 2,20	1,7 + 0,6 = 2,30	1,1+0,6+0,6 = 2,30
Pædagogiske fag	0,65	0,65	0,65
Kursus i særligt tilrettelagt undervisning	0,10	-	-
Praktik	0,60	0,60	0,60
K/L/M	0,28	0,28	0,28
Bacheloropgave	0,17	0,17	0,17
I alt	4,00	4,00	4,00

*) Herved forstås hhv. Dansk I + II, Matematik I + II eller Fysik/kemi + Natur/teknik. Der er i opstillingen regnet med, at "fællesdelen" i de udvidede liniefagskombinationer er reduceret lidt.

Det er vores opfattelse at disse forslag både bekræfter de intentioner, der ligger i lovforslaget, og vil kunne bidrage betydeligt til løsningen af nogle af de vanskeligheder, der er nævnt ovenfor og påpeget fra flere sider. Vi håber at udvalget vil modtage skrivelsen i denne ånd.

Med venlig hilsen

På vegne af bestyrelsen for Læreruddannelsens Pædagogiske Fag
Benedikte Vilslev Petersen.